

hor est, et omne opus malum cogitatum, mendacium ducem habet. Non enim est veritas, nisi in opere bono. Et propterea quia omnes laborant in mendacio, Veritas quid clamavit? « Venite ad me omnes qui laboratis et onerati » estis, et ego reficiam vos¹. » Ipsa est vox clamans ad laborantes in alio Psalmo, « Filii hominum usquequo » gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, et quæritis » mendacium? » Aperte audi alio loco laborem in mendacio: « Docuerunt linguas suas loqui mendacium, ut » inique agerent laboraverunt². Caput circuitus eorum, » labor labiorum ipsorum teget eos. »

XIV. « Decident supra eos carbones ignis in terra, et » dejicies eos³. » Quid est, « In terra? » Hic adhuc in hac vita, hic « Supra illos decident carbones ignis, et » dejicies eos. » Qui sunt carbones ignis? Novimus istos carbones. An alii sunt isti, et alii illi de quibus dicturi sumus? Istos enim video ad pœnam valere: illos autem, quos commemoraturus sum, ad salutem. Dictum est enim de quibusdam carbonibus cum homo peteret adversum linguam subdolum auxilium: « Qui detur tibi, aut quid » adjicietur tibi ad linguam subdolum? Sagittæ potentis » acutæ, cum carbonibus vastatoriis⁴: » id est, verba Dei cor transfigentia et vetustatem perimentia amoremque gignentia, et exempla hominum qui mortui erant et revixerunt, et nigri erant et fulgentes effecti sunt. Carbones enim tenebræ sunt, color indicat. Sed cum ad eos accesserit flamma charitatis, et ex mortuis revixerint, audiant ab Apostolo: « Fuistis enim aliquando tenebræ, » nunc autem lux in Domino⁵. » Ipsi sunt carbones, fratres, quos intuemur, quando volumus mutare vitam transfixi sagitta Dei, et impediunt nos malæ linguæ ho-

¹ Matth. xi, 28. — ² Psal. iv, 3. — ³ Jerem. ix, 5. — ⁴ Psal. cxxxix, 11. — ⁵ Id. cxix, 3, 4. — ⁶ Ephes. v, 8.

minum, de qualibus hic modo quærebatur, et volunt seducere a via veritatis, potiusque inducere ad errores suos, et dicere nobis, quia si professi fuerimus, non implebimus. Attendimus carbones illos. Qui erat heri ebriosus, hodie sobrius est: qui erat heri adulter, hodie castus est: qui erat heri raptor, hodie largitor. Omnes isti carbones ignis sunt. Accedunt exempla carbonum ad vulnus sagittarum: (Non enim timeam dicere vulnus, cum clamet ipsa sponsa: « Vulnerata charitate ego sum¹. » Et fit ibi vastatio fœni, propter quod et dicuntur carbones vastatorii. Vastatur fœnum, sed purgatur aurum: et mutat homo ex morte vitam, et incipit esse etiam ipse carbo flagrans: qualis carbo erat Apostolus, qui prius fuit persecutor et blasphemus et injuriosus, niger et extinctus; misericordiam vero consecutus², accensus est de cœlo; vox Christi accendit illum: periit in eo tota nigrigudo, cœpit fervens spiritu, quo accendebatur, accendere. Tales ergo et hic intellecturi sumus carbones ignis, qui cadunt super istos malos, et dejiciunt illos? Plane non prohibemur hunc habere intellectum. Video hic nobis elucescere non improbabilem et irreprehensibilem sententiam. Intellego illos carbones cadere super istos, ut dejiciantur. In alios enim veniunt, ut accendantur; in alios, ut dejiciantur. Ipse enim carbo dicebat: « Quibusdam sumus odor mortis in » mortem, quibusdam sumus odor vitæ in vitam³. » Vident enim justos flammantes spiritu, candentes luce, et eis invidendo cadunt: hoc est quod supervenient illis carbones ignis in terra, et dejicientur. Quid est, « In » terra? » Adhuc hic sunt in hac vita, excepta illa pœna quæ servatur impiis, carbones isti illos dejiciunt, antequam veniat ignis æternus. « Decident super eos carbones » ignis in terra, et dejicient eos. In miseriis non subsis-

¹ Cant. ii, 5, juxta lxx. — ² 1 Tim. i, 13. — ³ 2 Cor. ii, 16.

» tent.» Venit illis miseria et non tolerant : justus autem subsistit ; quomodo ille subsistit , qui dicit : « Sed etiam » gloriamur in tribulationibus , scientes quoniam tribulatio patientiam operatur , patientia probationem , probatio spem ; spes autem non confundit : quoniam charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum , qui datus est nobis¹. » At vero super illos cum ceciderit aliqua pressura , aliqua miseria , non subsistunt , cadunt. Quando enim tales patiuntur hujusmodi pressuras , non valent tolerare , decidunt in iniquitates malas ; quia traduntur a desiderio suo peccatori.

XV. « Vir linguosus non dirigetur super terram². » Vir linguosus amat mendacia. Quid enim illi est voluptas , nisi loqui ? Non enim attendit quid loquatur , dum loquatur. Non potest fieri ut iste dirigatur. Qualis ergo esse debet servus Dei , accensus illis carbonibus , et ipse carbo salutaris effectus ? Qualis esse debet ? Ut magis optet audire quam dicere , sicut scriptum est. « Sit autem omnis » homo velox ad audiendum , tardus ad loquendum³. » Et si fieri potest hoc cupiat , non habere necessitatem loquendi et dicendi et docendi. Ecce enim dico Charitati Vestrae : fratres mei , loquimur nos modo ad vos , ut aliquid doceamus vos. Quanto melius , omnes sciremus , et nemo doceret alterum ; ut non esset alius loquens , alius audiens , sed omnes audientes unum illum , cui dicitur : « Auditui meo dabis exultationem et lætitiā⁴ ? » Unde et ille Joannes , non tam gaudebat quia prædicabat , et quia loquebatur ; sed gaudebat quia audiebat. Ait enim : « Amicus autem sponsi stat , et audit eum , et gaudio gaudet propter vocem sponsi⁵. » Itaque , fratres , cito dixerim Charitati Vestrae , ubi unusquisque probet se , non ut

¹ Rom. v, 3-5. — ² Psal. cxxxix, 12. — ³ Jacob. i, 19. — ⁴ Psal. l, 10. — ⁵ Joan. iii, 29.

non loquatur , sed ut de illo locutionis officium exigat : gaudium autem taciturnitatis habeat in voluntate , vocem doctrinae in necessitate. Quando enim opus est voce doctrinae ? Quando poteris imperitum ? Quando pateris indoctum. Si semper te delectat docere , semper vis habere imperitum quem doceas. Si autem benevolus es , et vis omnes doctos esse , non vis semper habere quos doceas ; et non erit in voluntate exercitatio vel probatio doctrinae tuæ , sed in necessitate. Gaudium tibi sit in auditione Dei , necessitas tibi sit in locutione tua : et non eris vir linguosus , ne non dirigaris. Quare loqui , audire non vis ? Semper foras exis , intro redire detrectas. Qui enim te docet , intus est : quando tu doces , tanquam foras exis ad eos qui foris sunt. Ab interiore enim audimus veritatem , et ad eos qui foris a nostro corde sunt , loquimur. Quod enim dicimus eos in corde habere , de quibus cogitamus : secundum quamdam imaginem dicimus , quam de illis habemus impressam. Nam si omnino intus ipsi essent , scirent utique quid in corde nostro esset ; atque ita ut eis loqueremur , opus non esset. Si autem hoc te delectat , quod foris agis : vide ne tumescas foris , et non possis redire per angustam et non possit tibi dicere Deus tuus : « Intra in gaudium Domini tui¹ : » sed dicat tibi , quia forinsecus erat quod amasti , « Ligatē ei manus et pedes , et mittite eum in » tenebras exteriores². » Ubi enim ostendit malum esse mitti exterius , ibi ostendit bonum esse intrare interius. Nam servo bono quid dixit ? Intra in gaudium Domini tui. Malo autem servo , Projicite illum in tenebras exteriores. Non ergo amemus magis exteriora , sed interiora. De interioribus gaudeamus : in exterioribus autem necessitatem habeamus , non voluntatem. « Vir linguosus non » dirigetur super terram. »

¹ Matth. xxv, 21 et 23. — ² Id. xxii, 13.

XVI. « Virum injustum mala venabuntur in interitum. » Veniunt mala, et non subsistit: ideo dixit: « Venabuntur in interitum. » Multis enim bonis, multis justis evenerunt mala; et tanquam invenerunt eos mala. Nam ideo dixit: « Venabuntur, » quia unusquisque abscondere se vult a malo: sed cum invenitur a malo, quasi factus est in venationem. Numquid autem soli mali fugiunt a malis, quando quærentur a malis? Nonne et bonis dictum est: « Si vos persecuti fuerint in hac civitate, fugite in aliam¹? » Ergo quando mali persequiebantur bonos, id est, Martyres nostros, cum eos comprehenderunt, venati sunt eos; sed non ad interitum. Pressa est enim caro: coronata est anima: et ejecta est anima de carne, nec carni aliquid factum est, quod obsesset in posterum. Incensa sit caro, percussa sit caro, laniata sit caro: numquid ideo subtracta est Creatori, quia data est in manus persecutoris? Ille qui creavit ex eo quod non erat, non reparabit melius quam erat? Ergo quodcumque capti sunt justi, venati sunt illos quidem mali, sed non ad interitum. At vero illi, qui non dirigentur et linguosi sunt, mala eos venabuntur ad interitum. Quare? Quia in miseriis non subsistent.

XVII. « Cognovi quia faciet Dominus iudicium egentis². » Egens iste non est linguosus. Qui enim linguosus est, abundare vult, esurire nescit. Illi autem egentes sunt, quibus dicitur: « Pulsate, et aperietur vobis; quærite, et invenietis; petite, et dabitur vobis³. » Ille egens est, de quo dicitur: « Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur⁴. » Gemunt inter scandala malorum, ipsi precantur ad caput suum, ut eruantur ab homine malo, et ab homine maligno liberentur, et de manibus injustorum eruantur. Ipsi ergo sunt,

¹ Matth. x, 23. — ² Psal. cxxxix, 13. — ³ Matth. vii, 7. — ⁴ Id. v, 6.

quorum causam Dominus non negliget: etsi modo pressuras patiuntur, apparebit gloria ipsorum, cum apparuerit caput ipsorum. Talibus enim hic constitutis dicitur: « Mortui estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo¹. » Ergo pauperes sumus, abscondita est vita nostra, clamemus ad panem. Est enim panis vivus, qui de cælo descendit²: et qui in via reficit nos, in patria saturabit nos. Modo enim, ut duremus, reficimur. Nam necesse est esuriamus, quoadusque satiemur. « Cognovi quia faciet Dominus iudicium egentis. » Certus erat iste, « Quoniam faciet Dominus iudicium egentis, et causam pauperum. » Ostendet iniquis quomodo diligit justos suos, ostendet divitibus quomodo diligit pauperes suos. Divites dixit, superbos; pauperes dixit, humiles: divites dixit, per abundantiam non quærentes; pauperes dixit, per desiderium suspirantes. Faciet Dominus causam ipsorum.

XVIII. « Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo³. » Et quando ages causam ipsorum, et quando facies iudicium ipsorum, tuo nomini confitebuntur: meritis suis nihil tribuent, non tribuent totum nisi misericordie tuæ. « Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo. » Et quia confitebuntur nomini tuo, ut quantumcumque justi fuerint, nihil sibi assumant de suo, nihil sibi tribuant de suo; quid fiet, ut dirigant cor? Quia quando ad se flectunt, torquent cor: quando autem in Dominum intendunt, dirigunt cor. Et ubi erit voluptas, ubi requies, ubi gaudium, ubi beatitudo? numquid in se? Non: sed in quo sunt lux. « Nunc autem lux in Domino⁴, » dixit. Ideo vide quid sequitur, vide quo concludit. « Inhabitabunt recti cum vultu tuo. » Male enim

¹ Coloss. iii, 3. — ² Joan. vi, 41. — ³ Psal. cxxxix, 14. — ⁴ Ephes. v, 8.